

Образецът на частична предварителна оценка на въздействието влиза в сила от 01 януари 2021 г.

Частична предварителна оценка на въздействието

Институция:

Министерство на околната среда и водите (МОСВ)

Нормативен акт: Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда, приета с Постановление № 59 на Министерския съвет от 2003 г. (обн., ДВ, бр. 25 от 2003 г., изм. и доп., бр. 3 от 2006 г., бр. 80 от 2009 г., бр. 29 от 2010 г., бр. 3 от 2011 г., бр. 94 от 2012 г., бр. 12 от 2016 г., бр. 55 от 2017 г., бр. 3 от 2018 г., бр. 31, бр. 67 от 2019 г., бр. 62 от 2022 г.)

Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет

Включен е в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за:

.....

Лице за контакт:

Мария Бояджийска – заместник-министър на околната среда и водите

Телефон и ел. поща:

02/940-6259
edno_gishe@moew.government.bg

1. Проблем/проблеми за решаване:

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

В нормативната уредба, съдържаща реда, при който се установява загубата на правното действие на актовете по ОВОС, не се съдържа конкретика, поради което контролните органи прилагат противоречива практика. Липсва нормативно описание начина на извършване на проверките, както и какви документи е необходимо да се събират, с оглед констатирането на загуба на правно действие на актовете по ОВОС. Неяснотата по отношение на прилагане на правната уредба, както за директорите на РИОСВ като териториални органи на власт, така и за възложителите на инвестиционни предложения по смисъла на ЗООС, води до предпоставки за пряко засягане на права и интереси на възложителите, както и неправилно прилагане на закона. Последното е предпоставка за създаване на съдебни спорове, между контролни органи и възложители след извършени проверки по смисъла на чл. 93, ал. 8 и чл. 99, ал. 12 от ЗООС.

Съгласно чл. 93, ал. 8 от Закона за опазване на околната среда /ЗООС/ решение, с което е преценено да не се извършва оценка за въздействие върху околната среда /ОВОС/, губи правно действие, ако в срок 5 години от датата на издаването му не е започнало осъществяването на инвестиционното предложение, което се установява с проверка на контролните органи по околната среда.

Съгласно чл. 99, ал. 12 от ЗООС решението по ОВОС губи правно действие, ако в срок 5 години от датата на издаването му не е започнало осъществяването на инвестиционното предложение, което се установява с проверка от контролните органи по околната среда.

Началният срок на определения в чл. 93, ал. 8 и чл. 99, ал. 12 от ЗООС е определен в § 12а от Преходните и заключителни разпоредби на ЗООС, където е посочено, че това е датата на влизане в сила на съответния административен акт.

С разпоредбата на чл. 22, ал. 4 от Наредбата за условията и реда за извършване на ОВОС /Наредбата за ОВОС/ се определя редът за извършване на проверката относно незапочването на осъществяване на инвестиционното предложение в случаите по чл. 93, ал. 8 и чл. 99, ал. 12 от ЗООС, а именно чрез проверка на съответната Регионална инспекция по околната среда и водите /РИОСВ/, като в срок 7 дни след проверката се уведомяват възложителят и МОСВ за резултатите, когато решението е издадено от министъра на околната среда и водите. Оповестяването на резултатите от проверката се извършва при условията и по начините, указани в чл. 22, ал. 5 от Наредбата за ОВОС. Посочените норми от Наредбата за ОВОС са относими към установяване правното действие на решенията за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС и решенията по ОВОС.

Поради липсата на конкретна и ясна нормативна уредба, министърът на околната среда е издавал указания, с които е посочвал по какъв ред следва да се констатира загубата на правното действие на актовете. С писмо с изх. № 91-00-50/05.10.2016 г. на министъра на околната среда и водите, на директорите на РИОСВ са дадени указания относно тълкуването на правното действие на решения за преценяване на необходимостта от ОВОС и решения по ОВОС. Посочените указания са прилагани от директорите на РИОСВ при осъществяването на проверките, с които е установявано дали акта по Глава Шеста от ЗООС за съответно инвестиционно предложение е загубило правно действие. С писмо с изх. № 91-00-50/02.08.2021 г. посочените указания от 2016 г. са отменени. С последващо писмо с изх. № 05-08-1707/19.07.2022 г. министърът на околната среда и водите е дал нови указания към директорите на РИОСВ, насочени към координирането и унифицирането на административната практика по прилагане на чл. 22 от Наредбата за ОВОС. В едни от указанията министърът е определял ред, с който дописва нормативната уредба, а с други указания е указавал, че следва да се прилага закона в условия на оперативна самостоятелност.

С посочените три указателни писма, пряко се засяга една и съща правна сфера, като с писмото през 2016 г. се дава една посока за прилагане на нормативната уредба, през 2021 г. се отменят съответните указания и се определя директорите на РИОСВ като самостоятелни органи на власт да осъществяват правомощията си в условия на оперативна самостоятелност и при пряко прилагане на законова и подзаконова нормативна уредба. През 2022 г. се дават следващи указания, които се разминават в начина на прилагане на нормативната уредба до този момент.

Противоречивото прилагане на закона и три различни указателни писма на министъра на околната среда и водите за периода от 2016 г. до 2022 г., създадоха предпоставки за противоречиво прилагане от страна на регионалните инспекции на нормативната уредба. От друга страна, същото създава правна несигурност по отношение на адресатите на административните актове по Глава Шеста от ЗООС. Различното разбиране за прилагането на нормативната уредба създаде административни и съдебни спорове по отношение на извършени проверки за установяване загубата на правно действие.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

С разпоредбата на чл. 22, ал. 4 от Наредбата за ОВОС се определя редът за извършване на проверката относно незапочването на осъществяване на инвестиционното предложение в случаите по чл. 93, ал. 8 и чл. 99, ал. 12 от ЗООС, а именно чрез проверка на съответната РИОСВ. До настоящия момент с указателни писма на министъра на околната среда и водите до директорите на РИОСВ са давани указания как да бъдат извършвани съответните проверки. Противоречивите указания, които са давани в периода 2016 – 2022 г., водят до противоречива практика при извършването на проверките по чл. 22, ал. 4 от Наредбата за ОВОС. Именно липсата на ясна нормативна уредба е довело до практиката чрез изпращане на указания да се променя

организацията на работа по извършване на проверките. Указанията на министъра на околната среда и водите нямат нормативен характер, а вътрешноевропейски такъв и с тях министърът разяснява прилагането на изискванията на нормативната уредба по околна среда. Чрез указанията не следва да бъде допълвана или изменяна нормативна уредба. Тоест, указанията не могат и не следва да надхвърлят съдържанието на нормативната уредба. Предвид, че чрез прилагането на разнопосочните указания е създадена предпоставката за противоречивата практика на регионалните инспекции, то проблемът следва да бъде разрешен чрез усъвършенстване на нормативната уредба.

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

Нормативният акт съдържа общи правила за поведение, които се прилагат към индивидуално неопределен кръг субекти, има нееднократно действие и се издава или приема от компетентен държавен орган. Разпоредбата на чл. 22, ал. 4 от Наредбата за ОВОС определя общо, че за установяване загубата на правно действие се извършва проверка на контролния орган, но не определя в подробен ред начина, по който се осъществява проверката. Именно липсата на ясно разписани правила за начина на извършване на проверката е създадо предпоставка за издаване на указания, които водят до противоречива практика.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

Директива 2011/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно оценката на въздействието на някои публични и частни проекти върху околната среда въвежда възможност да се определят срокове за валидността на съответното произнасяне относно въздействието върху околната среда, което е въведено от българския законодател с разпоредбата на чл. 93, ал. 8 и чл. 99, ал. 12 от ЗООС. С допълването на реда за извършване на проверките за установяване дали валидността на съответния акт по реда на Глава Шеста от ЗООС ще се създадат трайни обществени отношения, които ще са в съответствие с европейското законодателство.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Последваща оценка на въздействие не е извършвана.

2. Цели:

Стратегическа цел:

Стратегическата цел на нормативната промяна е да се преодолеят противоречивата практика, противоречивото тълкуване на съществуващата правна уредба, както и да се създаде нормативно определен ред за извършване на проверките по чл. 22, ал. 4 от ЗООС. Трайното уреждане на посочените отношения в нормативна уредба ще преодолее практиката по издаване на указания, които могат да доведат до противоречиво тълкуване на закона, както и пряко засягане на права и интереси на трети лица. С нормативното уеднаквяване на практиката по осъществяване на контролни проверки за загубата на правно действие на решения по Глава Шеста от ЗООС се цели да се намали риска от разнопосочно прилагане на нормативната уредба. Трайното уреждане на реда за извършване на проверка за установяване на загубата на правно действие на актовете по Глава Шеста от ЗООС като краен резултат ще доведе до коректен анализ по отношение на кумулативния ефект, както и до опазване на компонентите на околната среда.

Оперативни цели:

Цел 1: Преодоляване на противоречивата практика на контролните органи по извършване на проверки по смисъла на чл. 93, ал. 8 и чл. 99, ал. 12 от ЗООС чрез конкретизиране на подзаконовата нормативна уредба.

Цел 2: Извършване на ефективни проверки от контролните органи по чл. 22, ал. 4 от Наредбата за ОВОС и правилно прилагане на давностния срок за решенията за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС и решенията по ОВОС.

Посочете определените цели за решаване на проблема/проблемите, по възможно най-конкретен и измерим начин, включително индикативен график за тяхното постигане. Целите е необходимо да са насочени към решаването на проблема/проблемите и да съответстват на действащите стратегически документи.

3. Заинтересовани страни:

- 15 директора на Регионални инспекции по околната среда и водите;
- Министерство на околната среда и водите;
- Възложители, адресати на актове, издадени по реда на Глава Шеста от ЗООС. Съгласно изискванията на ЗООС, за всяко инвестиционно предложение на най-ранен етап се уведомява компетентния орган по околна среда. Издадените актове, съответно възложителите, са вписани в регистъра по чл. 102 от ЗООС, публично достъпен на <https://registers.moew.government.bg/ovos/>. В регистъра от август 2015 г. до началото на април 2023 г. са вписани 29442 досиета.

Посочете всички потенциални заинтересовани страни/групи заинтересовани страни (в рамките на процеса по извършване на частичната предварителна частична оценка на въздействието и/или при обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове), върху които предложенията ще окажат пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи/общини и др.).

4. Варианти на действие. Анализ на въздействията:

4.1. По проблем 1:

Вариант 1 „Без действие“:

Описание:

В случай на неприемане на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за ОВОС:

Към настоящия момент реда за извършване на проверката по чл. 93, ал. 8 и чл. 99, ал. 12 от ЗООС е уреден в чл. 22, ал. 4 от Наредбата за ОВОС. Липсата на разписан ред е довел до създаване на практика за издаване на указания. Указанията до този момент са предпоставки за създаване на противоречива практика. Не предприемане на действия по усъвършенстване на нормативната уредба ще доведе до продължаването на практиката за издаване на указания.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При вариант „Без действие“ не се очакват положителни социални, икономически и екологични въздействия, тъй като предложените изменения всъщност целят постигане на положителни въздействия.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия: Противоречивата практика създава предпоставка за разнопосочно прилагане на закона, което може да създаде риск по отношение на екологичното въздействие. С актовете по реда на Глава Шеста от ЗООС се оценява въздействието на конкретно инвестиционно предложение върху различните компоненти на околната среда, както и влиянието, което може да се окаже върху факторите, които замърсяват или увреждат околната среда. Противоречивото тълкуване по отношение на загубата на правно действие на актовете по Глава Шеста от ЗООС като краен резултат може да доведе до неправилен

анализ по отношение на кумулативния ефект, както и действие на актове, за които да е изтекъл давностния срок по смисъла на чл. 93, ал. 8 и чл. 99, ал. 12 от ЗООС.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия: Неприложимо

.....

Административна тежест: няма

.....

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2 „Действие“:

Описание:

Приемането на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда е предпоставка за усъвършенстване на нормативната уредба по извършване на проверките по чл. 93, ал. 8 и чл. 99, ал. 12 от ЗООС.

В случай на уреждане на реда за извършване на проверката, определен в ЗООС, трайно ще бъдат уредени обществените отношения, свързани с начина на прогласяване на загубата на правно действие на акт по Глава Шеста от ЗООС. Това от своя страна ще преустанови практиката с противоречиви указания, издавани от министъра на околната среда и водите към директорите на РИОСВ. Въвеждането на трайна нормативна уредба ще създаде предпоставки за изпълнението на принципите на предвидимост и откритост при изпълнение на правомощията на регионалните органи по околна среда. Стабилността в уредените обществени отношения е гаранция за законосъобразни актове и действия при изпълнение на контролните правомощия на директорите на РИОСВ.

Наличието на ясна и трайна нормативна уредба относно реда за извършване на проверки за установяване на загуба на правно действие на актове, издадени по реда на Глава Шеста от ЗООС, ще намали броя на административните спорове по отношение на извършени проверки по чл. 22, ал. 4 от Наредбата за ОВОС.

Конкретните промени, свързани с разработването и приемането на измененията и допълненията на Наредбата за ОВОС, са свързани с извършване на проверка, като по този начин ще се събира информация за предприетите действия от страна на възложителя за осъществяване на инвестиционното предложение, както и информация за издадени административни актове от компетентните органи по процедури за съгласуване, разрешаване или одобряване на инвестиционното предложение по реда на специални закони, необходими за осъществяване на инвестиционното предложение и/или във връзка с изпълнение на етап от инвестиционното предложение. При необходимост може да се извършва посещение на място, както и ще е налице възможност за събиране на друга относима информация.

Изменението в нормативната уредба ще даде възможност за служебното събиране на информация от териториалните органи на власт, което от своя страна ще намали административната тежест към възложителите по смисъла на ЗООС, но от друга страна ще даде възможност за събиране на по-голям обем от информация от различни органи на власт /актуална информация от кметовете на общини, регионалните органи на власт на територията на съответната област/, което ще усъвършенства подхода по вземане на решение, пряко свързано с околната среда.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Очаква се положителен ефект по отношение на екологичното въздействие. Уеднаквяването на практиката по осъществяване на контролни проверки за загубата на правно действие на решения по Глава Шеста от ЗООС ще намали риска от разнопосочно прилагане на нормативната уредба. С актовете по реда на глава Шеста от ЗООС се оценява въздействието на конкретно инвестиционно предложение върху различните компоненти на околната среда, както и влиянието, което може да се окаже върху факторите, които замърсяват или увреждат околната среда. Трайното уреждане на реда за извършване на проверка за установяване на загубата на правно действие на актовете по Глава Шеста от ЗООС като краен резултат ще доведе до коректен анализ по отношение на кумулативния ефект, както и до опазване на компонентите на околната среда.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Не се очаква отрицателен екологичен, социален и икономически ефект.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия: Неприложимо.

Административна тежест: С проекта на Постановление не се въвеждат нови регулаторни режими и не се увеличава административната тежест.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информирание, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

4.2. По проблем 2:

* При повече от един поставен проблем мултиплицирайте Раздел 4.1.

4.n. По проблем n:

* При повече от един поставен проблем мултиплицирайте Раздел 4.1.

5. Сравняване на вариантите:

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

5.1. По проблем 1:

		Вариант „Без действие“	Вариант 1
Ефективност	Цел 1:	3	1
	Цел 2:	3	1

Ефикасност	Цел 1:	3	1
	Цел 2:	3	1
Съгласуваност	Цел 1:	3	1
	Цел 2:	3	1

1.1. Сравнете вариантите чрез сравняване на ключовите им положителни и отрицателни въздействия.

1.2. Посочете степеня, в която вариантите ще изпълнят определените цели, съгласно основните критерии за сравняване на вариантите:

ефективност, чрез която се измерва степеня, до която вариантите постигат целите на предложението;

ефикасност, която отразява степеня, до която целите могат да бъдат постигнати при определено ниво на ресурсите или при най-малко разходи;

съгласуваност, която показва степеня, до която вариантите съответстват на действащите стратегически документи.

5.2. По проблем 2:

* При повече от един поставен проблем мултиплицирайте таблицата за всеки отделен проблем.

5.n. По проблем n:

* При повече от един поставен проблем мултиплицирайте таблицата за всеки отделен проблем.

6. Избор на препоръчителен вариант: Препоръчителният вариант е предприемане на действие чрез разработване и приемане на проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда

Посочете препоръчителните варианти за решаване на поставения проблем/проблеми.

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

- Ще се увеличи
- Ще се намали
- Няма ефект

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант за решаване на всеки проблем.

1.2. Ако се предвижда въвеждането на такса, представете образуването на нейния размер съгласно Методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

- Да
- Не

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на избрания вариант.

1.2. В случай че се предвижда създаване нов регулаторен режим, посочете неговия вид (за стопанска дейност: лицензионен, регистрационен; за отделна стелка или действие: разрешителен, уведомителен; удостоверителен и по какъв начин това съответства с постигането на целите).

1.3. Мотивирайте създаването на новия регулаторен режим съгласно изискванията на чл. 3, ал. 4 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

1.4. Посочете предложените нови регулаторни режими отговарят ли на изискванията на чл. 10 – 12 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.5. Посочете изпълнено ли е изискването на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.6. В случай че се изменят регулаторни режими или административни услуги, посочете промяната.

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

Да

.....
.....

Не

Когато отговорът е „Да“, посочете регистрите, които се създават и по какъв начин те ще бъдат интегрирани в общата регистрова инфраструктура.

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми)?

Актът засяга пряко МСП

Актът не засяга МСП

Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант.

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми): неприложими

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, различни от отрицателните въздействия, напр. възникване на съдебни спорове и др.

7. Консултации:

Проведени са консултации

Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

Проектът на Постановление, доклада и частичната предварителна оценка на въздействие на нормативния акт ще бъдат публикувани за обществени консултации на Портала за обществени консултации и на интернет страницата на МОСВ.

След приключването на обществените консултации и преди приемането на нормативния акт, ще бъде публикувана справка за постъпилите предложения/бележки, заедно с обосновка за неприетите предложения на Портала за обществени консултации и на интернет страницата на МОСВ.

Обобщете най-важните въпроси за обществени консултации. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

Да

Не

.....
1.1. Посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 6.2 и 6.3, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

1.2. Изборът трябва да съответства на посоченото в раздел 1, съгласно неговата т. 1.5.

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

Да

Не

(преценка съгласно чл. 20, ал. 3, т. 2 от Закона за нормативните актове)

10. Приложения:

.....
.....

Приложете необходимата допълнителна информация и документи.

11. Информационни източници:

Материали, налични в Министерството на околната среда и водите.

Посочете изчерпателен списък на информационните източници, които са послужили за оценка на въздействията на отделните варианти и при избора на вариант за действие: регистри, бази данни, аналитични материали и др.

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:

Име и длъжност: Мария Бояджийска – заместник-министър на околната среда и водите

Дата: 31.03.2023 г.

X

_____
Мария Бояджийска
Заместник- министър на околната среда ...

Подпис: